

Internetstiftelsens synpunkter på Audiovisuella medietjänster – utvärdering och uppdatering av EU-reglerna

Om Internetstiftelsen

Internetstiftelsen är en oberoende, affärsdriven och allmännyttig organisation. Vi verkar för ett internet som bidrar positivt till människan och samhället. Genom vårt insiktsarbete bidrar vi med kunskap om hur internetanvändningen utvecklas i Sverige och hur internet påverkar individ och samhälle. I rapporten *Svenskarna och internet* med tillhörande fördjupande rapporter berättar vi hur svenskarna använder internet och vilka utmaningar och möjligheter som kommer med digitaliseringen.

1. Sammanfattning

Internetstiftelsen välkomnar Europeiska kommissionens initiativ att utvärdera och modernisera regelverket för audiovisuella medietjänster. Det digitala ekosystemet har förändrats i grunden sedan den senaste revideringen 2018. I dag sker en stor del av konsumtionen av audiovisuellt innehåll via sociala medier, videodelningsplattformar och influencers, särskilt bland barn och unga. En stor del av innehållet produceras dessutom av influencers som använder olika plattformar för att nå ut. Flera av de stora sociala medieplattformarna är i dag betydligt mer videotunga än de var 2018. Instagram har till exempel lanserat nya funktioner och lagt ett tydligt fokus på video, och TikTok, som nu är en av de största plattformarna, bygger i princip helt på videoinnehåll. Samtidigt styr algoritmiska rekommendationssystem i allt högre grad vilken exponering användare får, snarare än traditionella val och aktivt sökbeteende.

Vi anser att en moderniserad AVMSD måste:

- Tydligare omfatta sociala medier, inklusive influencerproducerat innehåll.
- Stärka skyddet för barn och unga genom krav på barnanpassad design samt ökad transparens kring hur rekommendationssystem fungerar.
- Samordna regelverket med DSA och det kommande Digital Fairness-regelverket för att skapa tydliga och rättvisa regler för reklam, datainsamling och plattformsansvar.
- Skärpa tillsynens verktyg genom krav på riskbedömningar, transparens och gemensamma standarder för oberoende granskningar och revisioner.
- Beakta sociala mediers roll som nyhetskanal och säkerställa att rekommendationssystem inte undergräver mediepluralism och den demokratiska samhällsdiskussionen.

2. Bakgrund: Det digitala landskapet

Enligt Internetstiftelsens årliga rapporter *Svenskarna och internet (2025-2023)* och *Barnen och internet (2025 -2023)* använder i princip hela den svenska befolkningen internet, och för de allra flesta är användningen daglig. Bland barn och unga är användningen i det närmaste total.

- 97 procent av svenskarna använder internet och 93 procent använder internet dagligen.

- I princip alla barn och unga i åldern 8 till 19 år använder internet och 96 procent av dem är uppkopplade dagligen.
- I princip alla barn och unga i åldern 8 till 19 år använder sociala medier.
- När det gäller plattformar är YouTube stor i alla åldersgrupper. Nästan 8 av 10 internetanvändare använder YouTube, drygt 6 av 10 använder Instagram och nästan en fjärdedel använder TikTok. TikTok är störst bland unga, där 7 av 10 00-talister använder plattformen. Dessutom följer närmare 4 av 10 influencers, och bland barn och unga i åldern 8 till 19 år är siffran 7 av 10.
- Drygt hälften av internetanvändarna använder strömmande videotjänster och playtjänster dagligen.
- Sociala medier är största nyhetskällan bland de födda på 2000-talet, närmare 6 av 10 unga konsumerar nyheter på sociala medier.
- Nästan hälften av svenska internetanvändare, 45 procent, uppger att de tar del av samhällsnyheter på sociala medier som de annars inte skulle ha tagit del av. Det är framför allt 00- och 10-talister som i högst grad uppger att de tar del av samhällsnyheter via sociala medier som de annars inte hade nåtts av.

Dessa data visar följaktligen att audiovisuell konsumtion inte längre sker i reglerade programmiljöer utan i dynamiska, algoritmiskt styrda sociala ekosystem.

3. *Behovet av att inkludera sociala medier och influencers*

Kommissionens förslag att utvärdera AVMSD:s tillämpningsområde är nödvändigt. För barn och unga sker en stor del av konsumtionen av video i sociala medier, snarare än via traditionell tv eller VOD-tjänster.

Internetstiftelsen anser att audiovisuellt innehåll i sociala medier och via influencers bör omfattas uttryckligen av AVMSD. Internetstiftelsen anser vidare att regler för reklamidentifiering, sponsring och produktplacering måste harmoniseras över plattformstyper.

4. *Skydd för barn och unga: från innehåll till rekommendationssystem*

Dagens skydd bygger på klassificering och borttagning av innehåll. Men barn exponeras främst genom automatiska rekommendationer, autoplayfunktioner och personaliserade videoflöden. Det innebär att innehållsreglering i sig inte räcker.

Vi föreslår att AVMSD kompletteras med:

- Krav på transparens i algoritmer och rekommendationslogik
 - plattformar måste redogöra för vilka faktorer som styr rekommendationer för minderåriga,
 - nationella myndigheter ska kunna begära in och granska denna dokumentation.
- Systematiska riskbedömningar
 - liknande DSA:s modell för systemrisker,

– särskilt avseende barns exponering för skadligt innehåll, psykisk ohälsa, extremism och beroendeskapande design.

5. Reklam, kommersiell kommunikation och dataskydd

Reklam i dessa typer av tjänster är ofta personifierad och integrerad i audiovisuellt innehåll på ett sätt som kan vara svåröverblickbart för användaren. Internetstiftelsen anser att AVMSD bör synkroniseras med Digital Fairness-regleringens principer om mörka mönster, manipulerande design och användarens rätt till begriplig information.

6. Tillsyn: stärkt möjlighet till insyn, granskning och gränsöverskridande samarbete

De största audiovisuella plattformarna är globala och verkar över flera medlemsstater. För att nationella myndigheter ska kunna utöva effektiv tillsyn krävs gemensamma EU-standards för granskning av algoritmer och rekommendationssystem, möjlighet att kräva in teknisk dokumentation och statistik, bättre verktyg för att utvärdera hur innehåll prioriteras i flöden samt stärkt informationsutbyte mellan medlemsstaternas tillsynsmyndigheter.

AVMSD bör på detta område harmoniseras med DSA:s system för riskbedömningar och oberoende granskningar.

7. Sociala medier som nyhetskanal: pluralism och demokrati

Sociala medier utgör idag en av de viktigaste nyhetskällorna för internetanvändare i Sverige. Det innebär att rekommendationssystem, som styr vilka nyheter användare exponeras för, har direkt påverkan på mediepluralismen, opinionsbildning och demokratin.

En moderniserad AVMSD bör stärka transparensen kring hur nyhetsinnehåll prioriteras.

8. Avslutande synpunkter

Internetstiftelsen uppmanar EU-kommissionen att använda revideringen av AVMSD som ett tillfälle att skapa en modern, enhetlig och plattformsnötral reglering för det audiovisuella ekosystemet. En reglering som inte tar höjd för sociala medier, influencerinnehåll och algoritmisk styrning riskerar att bli ineffektiv och otidsenlig.

Genom att stärka skyddet för barn, främja transparens och ansvar, harmonisera reklamregler och ge tillsynsmyndigheter moderna verktyg kan EU etablera ett regelverk som faktiskt speglar hur dagens audiovisuella konsumtion ser ut, och skyddar användare i hela unionen.

Internetstiftelsen står till förfogande för fortsatt dialog och bidrar gärna med ytterligare expertis i processen.

Ärendet har beretts av Senior Vice President Communications & Public Benefit Jannike Tillå samt seniora bolagsjuristen Filippa Murath.

Stockholm den 15 december 2025

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'CP' followed by a stylized flourish.

Carl Piva, vd Internetstiftelsen